

misserne, at der er taget et vist hensyn til, at aktiviteterne på pladsen gradvis er aftaget for omkring slutningen af september 1981 helt at ophøre.

I *sagen om Nordland Specialfoder* (vestre landsret, bøvedtagelse 26.10.81) var det ulovlige forhold ophørt, da sagen kom til afgørelse i retten. Der er ikke tvivl om, at det har spillet en rolle for sagens udfald.

I *sagen om Grindsted Procuets* (Grenå ret 4.10.82) havde en anmeldelse om lugt fra virksomheden af katteurin givet anledning til sagens rejsning. Tiltalen var imidlertid baseret på, at virksomheden havde udledt et stof, som ikke var omfattet af godkendelsen. For dette blev virksomheden dømt. Om der faktisk havde været lugtgener, blev ikke belyst under sagen. Anklagemyndigheden havde efter samråd med miljøstyrelsen påstået bøde på ikke under 25.000 kr., men retten satte bøden til 10.000 kr. Den henviste herved til, at der ikke i sagen var nærmere oplysninger om udledningens miljømæssige skadevirkning, bortset fra muligheden for dannelse af det lugtende stof. – Inden domsforhandlingen havde virksomheden gennemført afhjælpende foranstaltninger.

3.2.3. Sager, hvor overtrædelse af påbud/forbud fortsætter

I *den 1. sag om lossepladsen i Hedehusene* (Tåstrup ret 11.4.80) var forholdene ikke bragt i orden på dommens tidspunkt. Bøden blev dog – trods en påstand om 50.000 kr. – sat så lavt som til 2.000 kr. bl.a. under henvisning til, at virksomheden ikke havde haft nogen påviselig skadevirkning af betydning til følge.

I *sagen om Metropak* (Tåstrup ret 3.11.81) var forholdene heller ikke bragt i orden ved domsforhandlingen, men virksomheden havde dog på det tidspunkt taget effektive skridt hertil. I præmisserne lægges bl.a. vægt på, at der heller ikke var tale om nogen betydelig forurening. Hermed sigtes til, at sagen angik lugtgener.

I *den 2. sag om lossepladsen i Hedehusene* var forbudet ikke efterkommet ved domsforhandlingen i 1. instans. Bøden blev her sat til 5.000 kr. Inden domsforhandlingen i 2. instans var lossepladsen blevet lukket på grund af frygt for grundvandsforurening. Østre landsret stadfæstede bøden, men forhøjede konfiskationen fra 15.000 kr. til 50.000 kr.

3.2.4

Det eneste eksempel på en veldokumenteret miljøskade finder man i sagerne om IB-KA og Norupgårds losseplads (ØLD 25.6. og 1.7. 82). Her forelå en rapport fra et rådgivende ingeniørfirma, som nærmere beskrev den grundvandsforurening, der var en følge af den ulovlige udtømning af olie- og kemikalieaffald. Det øverste lag af grundvand (det sekundære grundvand) var ødelagt for ubestemt tid. Dette var dog ikke tænkt anvendt til vandindvinding. Det nederste lag (det primære) var hidtil ikke berørt på grund af særlige trykforhold. Men det kunne ske, hvis man – som hidtil planlagt – begyndte at indvinde vand fra dette.

3.3. Tilregnelsen

I de fleste tilfælde af sagerne er der ikke opstået noget problem om tilregnelsen, fordi det drejer sig om manglende gennemførelse af påbudte foranstaltninger eller iværksættelse af udvidelser, før tilladelse er indhentet. I sådanne situationer er der sjældent tvivl om, at overtrædelserne kan tilregnes som forsætlige. Til gengæld er en række andre faktorer afgørende for strafværdigheden, jfr. 3.2.1.–3.2.3.

Tilregnelsen kan imidlertid tænkes at ville spille en væsentlig rolle, hvor der på grund af en overtrædelse er sket udledning af miljøskadelige stoffer. Det er i den forbindelse interessant at bemærke, at dommen i *IB-KA-sagen* (ØLD 25.6.82) lægger til grund, at overtrædelserne er sket groft uagtsomt, idet tiltalte erkendte at have handlet groft uagtsomt og anklagemyndigheden ikke ville gøre gældende, at udledningen af affaldet var sket med forsæt. Anklageren i sagen har oplyst, at baggrunden for dette var, at man ikke kunne bevise, at tiltalte vidste, at den udledte væske indeholdt olie- og kemikalierester.

Det kan tilføjes, at retten i sagen om Grindsted Products (udledning af lugtende stof) lagde til grund, at lovovertrædelsen var uagtsom.

3.4. Uklart grundlag

Sagerne handler om overtrædelse af bestemmelser i miljølovgivningen eller af vilkår, påbud eller forbud, fastsat med hjemmel i denne lovgivning. I nogle af sagerne er det grundlag af domstolene bedømt som